

Der var stillet 22 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 til titlen, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 1, § 1 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 3, § 2, således ændret, ændringsforslag nr. 4, § 3, således ændret, §§ 4 og 5, ændringsforslag nr. 5, § 6, således ændret, §§ 7 og 8, ændringsforslag nr. 6-8, § 9, således ændret, § 10, ændringsforslag nr. 9 og 10, § 11, således ændret, §§ 12-15, ændringsforslag nr. 11 og 12, § 16, således ændret, § 17, ændringsforslag nr. 13, § 18, således ændret, ændringsforslag nr. 14, § 19, således ændret, § 20, ændringsforslag nr. 15, § 21, således ændret, §§ 22-27, ændringsforslag nr. 16 og 17, § 28, således ændret, ændringsforslag nr. 18 om en ny affattelse af § 29, § 29 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 19, § 30, således ændret, § 31, ændringsforslag nr. 20 og 21, § 32, således ændret, §§ 33 og 34, ændringsforslag nr. 22, § 35, således ændret, og §§ 36 og 37 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 272:

Forslag til lov om bortfald af automatisk regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af reguleringspristallet.

(Fremsat 20/5 86. Første behandling 22/5 86. Betænkning 26/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Auken (S):

Socialdemokratiet fastholder efter udvalgsbehandlingen sin kritik af dette lovforslag. Der er ikke nogen saglig begrundelse for det.

Ministeren anførte i sin tid og har fastholdt, at årsagen til den nuværende prisstabilitet i det danske samfund var suspensionen af dyrtidsreguleringen, men sandheden er, at den prisstabilitet, vi har oplevet, især skyldes udefra kommende prisfald af anselig størrelse. Alene inden for det sidste år er priserne på energi og på råvarer faldet med 25 pct.

Til trods for suspensionen af dyrtidsreguleringen fortsætter de indenlandske inflationsfaktorer med uformindsket styrke. Det ser vi af de kraftigt stigende priser på jord og fast ejendom. Det ser vi af inflationen i tjenesteydelsessektoren, altså priserne på de tjenester, der ydes. Det ser vi på honorarer og vederlag. Det ser vi på den kraftige lønglidning, der finder sted inden for erhvervslivet, og det ser vi endelig på byggeriet, hvor man til trods for alle indgreb i dag må erkende, at byggepriserne, byggeomkostningerne, er kommet helt ud af kontrol. Det er også blevet påvist, hvordan avancementstigninger betyder, at det danske prisniveau er 4 pct. højere end udlandets.

Der er altså ingen saglig grund til at tro, at suspensionen af dyrtidsreguleringen har haft nogen nævneværdig indflydelse på prisstabiliteten herhjemme, og der er ingen grund til at tro, at ophævelse af dyrtidsreguleringen vil kunne modvirke den prisekspllosion, der vil finde sted, hvis udlandets prisfald igen vendes til prisstigninger.

Derimod er det ikke rigtigt at sige, at suspensionen af dyrtidsreguleringen i sin tid ingen virkning har haft. Den betyder, at store grupper af lavtlønnede på arbejdsmarkedet, ikke mindst inden for den offentlige sektor, men også mange i den private sektor, ind-

[Svend Auken]

tægtsmæssigt er sakket agterud, og at modtagere af dagpenge og bistandshjælp er blevet sorteper.

En ophævelse af dyrtidsreguleringen er ensidigt til fordel for arbejdsgiverne. Som vi påpegede det under førstebehandlingen, opfylder man her ensidigt et arbejdsgiverønske uden nogen krav om modydelser. Ensidsigheden kommer også frem og er blevet bekræftet undervejs ved, at man kun griber ind over for dyrtidsreguleringen i forhold til lønninger og sociale ydelser m.v., men ikke i forhold til den dyrtidsregulering af afskrivningsgrundlaget inden for skattelovgivningen, vi kender.

Vi har undervejs arbejdet meget med den problemstilling, der knytter sig til, om dette forslag er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser. Det er vor opfattelse, at der er tale om en klar og utvetydig overtrædelse af Danmarks forpligtelser i henhold til ILOs konventioner.

Regeringen deler ikke dette synspunkt. Derfor har vi opfordret regeringen til uanset den hjemlige politiske uenighed om forslaget at lade dette underkaste en nærmere prøvelse ved ILOs kompetente organer. Vi har sagt, at det måtte være rimeligt, at dette lovforslag i hvert fald ikke trådte i kraft, før en sådan overensstemmelse var blevet prøvet i ILO. Det er baggrunden for socialdemokratiets ændringsforslag om, at lovforslaget tidligst kan træde i kraft den 15. oktober i år.

At vi har stillet dette ændringsforslag, er imidlertid ikke ensbetydende med, at vi kan støtte lovforslaget selv efter ændringsforslagets vedtagelse. Ændringsforslaget er kun nødvendigt for at få prøvet af, om der hos det borgerlige flertal er et ønske om at få undersøgt, om man nu gennemfører lovgivning i Danmark, der respekterer vore internationale forpligtelser.

Jeg skal endelig sige, at vi efter lovforslagets fremkomst har fået bekræftet den frygt, vi havde for, at denne lovgivning ville ødelægge de sidste rester af samarbejde mellem staten og arbejdsmarkedets parter vedrørende arbejdsmarkedspolitikken.

Jeg læste forleden i en avis, at arbejdsmarkedet nu var trådt ud af Bonnerupudvalget, og det er jo rigtigt: ikke bare lønmodtagerorganisationerne, men også arbejdsgiverne har forladt Bonnerupudvalget. En af regeringens store mærkesager vedrørende en finansieringsreform for dagpengesystemet ligger nu i

ruiner. Der er al mulig grund til at tro, at dette ukloge, dette skæve, dette helt igennem overflødige forslag vil have meget negative og langtrækkende virkninger for samarbejdet på arbejdsmarkedet.

Vort råd til folketinget er naturligvis at vedtage vort ændringsforslag om en senere ikrafttræden, men jeg vil gerne endnu en gang understrege, at selv om det bliver vedtaget, så ønsker socialdemokratiet ikke at medvirke til forslaget. Vi ønsker at stemme nej til dette forslag.

Jeg vil gerne gentage, hvad vi tidligere har sagt, at skulle der komme et valg inden den kommende overenskomstsituation, og skulle dette valg – hvad vi tror – føre til en ændret mandatfordeling og en ny regering, så er det vores opfattelse, at denne lov må fjernes for at give parterne lejlighed til i frihed at føre deres forhandlinger om nye overenskomster.

Ole Henriksen (SF):

Vi har ikke noget nyt at tilføje fra SFs side i forhold til det, vi sagde ved første behandling. Vi er efter udvalgsarbejdet stadig lige store modstandere af dette forslags gennemførelse, og vi vil stemme imod ved tredje behandling under alle omstændigheder, og jeg forstår nu, at også socialdemokratiet under alle omstændigheder vil stemme imod ved tredje behandling.

Det ændringsforslag, socialdemokratiet har stillet, kan være lidt vanskeligt og kan også forekomme lidt juridisk spidsfindigt. Jeg kunne forstå meningen med det, hvis ILO var en domstol, men ILO er jo kun en rådgivende organisation, og den har allerede tidligere vendt sig meget skarpt imod suspensionsloven. Nu ophæver regeringen altså denne suspensionslov, og det tror jeg da nok at man nede i ILO vil bifalde. Derimod vil der nok komme nogle kritiske bemærkninger om, at man har stjålet dyrtidsportioner fra lønmodtagerne inden for de sidste 3-4 år. Sådanne kritiske bemærkninger vil nok også komme til den tid, når ILO udtaler sig.

Men uanset hvad de udtaler, er det altså ikke nogen domstol, der afsiger en kendelse. Det vil fortsat være sådan, at det politiske flertal her i folketinget – der desværre nok også er til stede efter sommerferien – selv om man vedtager socialdemokratiets ændringsforslag, kommer til at føre dette forslag igen-

[Ole Henriksen]

nem, uanset hvilken kritik eller hvilket råd der måtte komme fra ILO.

Da et flertal lægger op til, at man skal gennemføre lovforslaget, vil det selvfølgelig betyde, at hvad man siger nede i ILO, vil være nytteløst, det vil ikke have nogen virkning på det endelige udfald.

Hertil kommer, at det faktisk er de store lønmodtagerorganisationer, der har bedt om en hurtig afgørelse vedrørende regeringens hensigt med hensyn til dyrtidsordningen, og man har gjort det med den motivering, at så kunne man bedre tilrettelægge de krav, der skulle stilles til overenskomsterne, og bedre tilrettelægge overenskomstforhandlingerne. Det synes jeg sådan set var et fornuftigt krav fra organisationerne.

I SF har vi ikke modtaget nogen henvendelse fra disse organisationer om at medvirke til at få udskudt lovens ikrafttræden. Det er muligt, socialdemokratiet har fået det, men vi har altså ikke fået det. Vi har ikke fået nogen motivering, heller ikke igennem dagspressen, for, hvorfor man skulle udskyde denne lov, så vi kan altså ikke i øjeblikket overskue konsekvenserne af at udsætte lovens ikrafttræden til 15. oktober 1986.

Vores holdning vil være, indtil vi kan blive overbevist om noget andet – selvfølgelig her under debatten – at vi vil undlade at stemme til dette ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg forstår knap nok SFs ordførers interesse i at nedtone betydningen af Den internationale Arbejdsorganisation. Den internationale Arbejdsorganisation er en speciel organisation i FN-familien med betydelig indflydelse fra lønmodtagerside og fra arbejdsgiverside foruden fra staterne. Det er en organisation, der siden sin dannelselse umiddelbart efter første verdenskrig har arbejdet på at skabe forpligtende internationale regler, som respekterede organisationsfrihed, forhandlingsfrihed, grundlæggende miljøbestemmelser osv. på arbejdsmarkedet.

Hvad er så SFs interesse i at sige, at den bare er rådgivende, og at den ingen som helst betydning har? Den har betydning. Den spiller en stor rolle for lønmodtagerne i dette land, ligesom det burde spille en stor rolle

for Danmark, at vores internationale anseelse ikke led skade.

For nu at forklare det én gang til for SFs ordfører vil jeg gerne sige: vi er modstandere af denne lovgivning under alle omstændigheder. Argumentet vedrørende ILO er et yderligere argument for at stemme nej.

Regeringen siger, at dette forslag er i overensstemmelse med ILOs regler. Så siger vi: ja men så lad os få prøvet, om det er det eller ej, og det er det, ændringsforslaget giver mulighed for.

Men selv om det viste sig at være i overensstemmelse med ILOs regler, så ville det stadig set ud fra et dansk synspunkt være en uheldig lovgivning, og derfor skal man stemme imod den. Man kan sige det på en anden måde: hvis det er stridende imod ILOs regler, så bør man allerede af den grund afvise forslaget.

Derfor har jeg lidt svært ved at forstå, hvorfor SF og måske også VS – det får vi at vide i løbet af debatten – ikke kan medvirke til dette ændringsforslag, der i hvert fald rummer en mulighed for, hvis det bliver vedtaget, at få bremsset denne lovgivning.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

På grund af den almindelige stemning i salen og det noget fremskredne tidspunkt skal jeg undlade at gentage VS' generelle holdning til dyrtidsreguleringen, som fremgår klart af, hvad vi sagde ved første behandling. Vi er som sagt indædtte modstandere af, at dyrtidsreguleringen bliver fjernet.

Jeg vil derfor begrænse mig til at forholde mig til socialdemokratiets ændringsforslag. Det går ud på, at loven skal træde i kraft den 15. oktober 1986. Det skulle give tid til en afklaring af, om regeringens handlemåde er i strid med ILOs regler eller ej.

VS står lidt uforstående over for, at socialdemokratiet lægger så stor vægt på det, ikke fordi vi ikke mener, at Danmark skal overholde sine konventionsmæssige forpligtelser, men fordi modstanden mod selve indgrebet og fjernelsen af dyrtidsreguleringen på den måde bliver afledt i juridisk snak om lovforslagets forenelighed med ILOs regler eller ej.

VS er imod dette lovforslag, ligegyldig hvad ILO måtte mene om det, og vi frygter, at vi, hvis vi stemte for socialdemokratiets ændringsforslag, ville legitimere, at vi tillæg-

[Elisabeth Bruun Olesen]

ger ILOs holdning en helt speciel betydning. Vi mener også, at det ville kunne bruges af regeringen, hvis ILO kom med en uklar tilbagemelding, hvad vi ikke er sikre på at ILO ikke ville gøre.

VS er som sagt imod fjernelse af dyrtidsreguleringen under enhver form, også selv om en eventuel fjernelse i en anden situation på forhånd skulle være aftalt med fagbevægelsen. Vi går ind for en fuldt dækkende solidarisk dyrtidsregulering, fordi det er den mest solidariske lønregulator, der findes, og derfor går vi under alle omstændigheder imod en fjernelse. Vi synes, at socialdemokratiets manøvre snarere forvirrer end afklarer.

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det er bemærkelsesværdige taler, vi har hørt fra SF og VS.

Hvis vi ser på de regler, der gælder, og som den komité i ILO har beskrevet, der har behandlet klagen over suspensionen, så skriver man i de generelle bemærkninger, at komiteen påpeger, at sådanne foranstaltninger, der indebærer lovindgreb i kollektive forhandlinger, kun bør træffes i nødstilfælde og kun for en kortvarig periode.

Og hvis man ser på bemærkningerne til forslaget, er der ingen, der kan være i tvivl om, at den sag, der er behandlet i ILO, er en forgænger for den sag, der behandles her i salen, idet regeringen i bemærkningerne henviser til sine handlinger i 1982 og siger, at det skal fortsætte.

Regeringen skriver i sin undskyldning eller forklaring til ILO, at den samlede idé bag regeringens politik ikke er en kortsigtet regulering af efterspørgslen, men via langsigtet politik at gengive virksomhederne og borgerne troen på osv.

Her har regeringen selv givet svaret på, hvad det er, ILO vil sige i den sag, fordi det jo rent faktisk fremgår af ILO-komiteens behandling af sagen, at regeringen skal sørge for hurtigst muligt at rette sig efter konventionen og at det, man her er i færd med, er direkte imod konvention nr. 98. Jeg forstår derfor ikke SFs og VS' betænkeligheder.

Vi fik dette lovforslag forelagt i folketinget den 20. maj 1986. I dag skriver vi den 28. maj, og det fortæller noget om de muligheder, regeringen giver folketinget for at be-

handle et forslag af så vidtrækkende karakter som dette på en fornuftig måde.

Vi har i går modtaget et brev fra Fællesforeningen af danske Fagforeninger på Færøerne, hvori man gør opmærksom på, at der er specielle problemer på Færøerne. Omkring tusind danskere, som altså er ansat på Færøerne og aflønnet efter danske overenskomster, vil blive ramt helt specielt ved denne lovgivning, siger man i brevet. Disse mennesker skal altså lønnes efter et system, hvor man indretter lovgivningen efter danske pristigninger og efter danske lønstigninger, men lever rent faktisk under et system, hvor det er de færøske pristigninger og lønninger, der burde være gældende.

Det er forståeligt, at disse grupper har beklaget sig til folketinget, og det viser tydeligt, at regeringen heller ikke i denne situation har forhandlet med arbejdsmarkedets parter. Man har lavet en hovsaløsning, og så giver man folketinget så dårlige muligheder for at finde ud af, hvad det er, det drejer sig om.

Det er også direkte imod den styreform, vi har her i landet, hvor der skal være åbne muligheder for, at befolkningen og organisationerne kan komme og påpege, hvad der kunne være galt med lovgivningen. Regeringen har overtrådt alle formelle regler, hvad det her angår.

Vi vil gerne have, at regeringen, hvis ministeren kan gøre det nu, giver fornuftige forklaringer på, hvordan de færøske lønmodtagere bliver behandlet, og vi kan selvfølgelig ikke have, at en lovgivning af denne karakter eksempelvis tømmer sygehusene på Færøerne, fordi de ansatte deroppe rejser hjem på grund af forringede lønvilkår. Vi må have belyst, hvilke konsekvenser det vil få for personalet, der er ansat på Færøerne.

Vi synes, vi burde have haft tid til at behandle det problem under udvalgsarbejdet. Forslaget er fremsat den 20. maj 1986. Den 23. maj 1986 sendtes der et brev fra Færøerne, som modtoges her i København den 27. maj 1986. Det er en uanstændig form for lovgivningsarbejde, så derfor må vi sige, at hvis ikke vi kan få tilfredsstillende forklaring her af ministeren, må vi have genoptaget udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Ole Henriksen (SF):

[Ole Henriksen]

Det er til hr. Svend Auken, og det gælder spørgsmålet, om vi i SF nedtoner betydningen af ILO som organisation. Det gør vi aldeles ikke. Vi synes, at det er udmærket, det, ILO beskæftiger sig med, og vi mener også, at regeringen for længe siden burde have rettet sig efter de kraftige henstillinger, der kom fra ILO om at få ændret på suspensionslovene vedrørende dyrtidsreguleringen.

Men det, der er det politiske i denne sag, er nu, at regeringen kommer med et lovforslag, hvor man reelt snyder lønmodtagerne for 8-9 dyrtidsportioner, som man har gjort det i suspensionsperioden, og at man snyder lønmodtagerorganisationerne ved, at de ikke vil kunne forhandle ud fra, at dyrtidsordningen var i kraft, sådan at der var noget at sælge.

Det rent juridiske, som ILO kan tage sig af, er efter min opfattelse, at regeringen med dette forslag faktisk ophæver suspensionslovene og siger: så må I godt forhandle om nye reguleringsbestemmelser. Og det mener jeg bestemt ikke er noget, som vi skal vente på at få besked om til den 15. oktober 1986. Der kan ikke komme noget nyt i det.

Jeg vil godt spørge hr. Svend Auken, hvad der skal gøres ved det svar – hr. Svend Auken må godt selv konstruere et svar fra ILO, det værst tænkelige eller det bedst tænkelige – men hvad kunne man tænke sig at gøre ved det rent politisk den 15. oktober?

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg vil godt prøve én gang til, for jeg mener faktisk, at der her er tale om en af de berømte misforståelser eller den klap, der går ned, eller hvad man vil kalde det.

Ved førstebehandlingen af dette lovforslag blev det klart, at et flertal i folketinget ønsker dette forslag vedtaget, og at et mindretal bestående af socialdemokratiet, SF og VS ønsker at stemme imod det under alle omstændigheder og argumenterer ud fra dette synspunkt.

Under første behandling kommer det også frem, at der er skabt tvivl om, hvorvidt dette forslag, hvis det vedtages, er i overensstemmelse med de internationale forpligtelser. Ændringsforslaget fra det socialdemokratiske mindretal er stillet i lyset af, at der er flertal for vedtagelse af dette forslag, og det er ment

som et tilbud om at få afklaret spørgsmålet om, hvorvidt det opfylder Danmarks internationale forpligtelser eller ej. Det synes jeg ærligt talt at det flertal, der vil gennemføre forslaget, har en interesse i at få undersøgt.

Det har man afvist, og man gjorde det på en meget arrogant måde ved førstebehandlingen ved, at arbejdsministeren stod på folketingets talerstol og sagde: om vi opfylder internationale forpligtelser eller ej, det afgør vi selv. Ja, det er fint. Det er som at høre den polske regerings afvisning af ILOs indblanding i diskussionen om Solidaritet.

Når jeg nævner dette eksempel, er det for at besvare hr. Ole Henriksens spørgsmål. Hvad vil der ske i ILO? Hvis arbejdskonferencen i ILO til sommer finder – hvad jeg tror den vil finde – at man har overtrådt konventioner, går der en procedure i gang, som er meget alvorlig for Danmark, med udsendelse af undersøgelseskommissioner, der skal afhøre ansvarlige i Danmark om, hvorfor man har foretaget dette konventionsbrud, og hvornår man agter at rette sagen.

Det er en meget alvorlig procedure, som hidtil kun har været anvendt over for diktaturstater, over for stater, som alvorligt har krænket deres internationale forpligtelser. Og det er denne situation, man efter min opfattelse nødvendigvis bør tage hensyn til ved tilrettelæggelsen af folketingets arbejde.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det har været kendetegnende for behandlingen af denne sag, at socialdemokratiet, så vidt jeg kan vurdere, er enig i, at det er bedst, at vi ikke har en dyrtidsregulering. Derfor har man i stedet for sagens substans beskæftiget sig meget med spørgsmålet om konventioner. Det er selvfølgelig socialdemokratiets ret at gøre det, og jeg skal vende tilbage til det spørgsmål om lidt.

Men der er en enkelt ting, jeg gerne vil kommentere i forbindelse med hr. Svend Aukens indlæg om samarbejdet med organisationerne. Det er korrekt, at lønmodtagerorganisationerne har meddelt, at de ønsker at træde ud af Bonnerupudvalget, og de er trådt ud af Bonnerupudvalget. Det er, synes jeg, både meget fornuftigt og hensigtsmæssigt, at arbejdsgiverne i den sammenhæng har meddelt, at det gør de også. Hvis arbejdsgiverne ikke af sig selv havde truffet den fornuftige

[Arbejdsministeren]

beslutning, ville jeg nok have anmodet dem om at gøre det, for jeg ønsker ikke et udvalg, hvor den ene side af arbejdsmarkedet er repræsenteret, uden at den anden side er repræsenteret, så der er såmænd ikke så meget drama i den sag.

Jeg har haft et møde med de fire lønmodtagerorganisationer, der trækker sig ud, og vi måtte efter mødet konstatere, at de ikke ønskede at deltage i det udvalgsarbejde. Det ændrer ikke på, at jeg som arbejdsminister igen og igen, når der er stof vedrørende arbejdsmarkedet, der skal forberedes lovgivningsmæssigt, i en række situationer vil tilbyde arbejdsmarkedets parter at være med i det lovforberedende arbejde. Og til trods for hr. Svend Aukens store bemærkninger er det min klare forventning, at arbejdsmarkedets parter vil følge en sådan opfordring i langt, langt de fleste tilfælde.

Det synes jeg også er godt, for det er en god dansk tradition, at vi i en række situationer inddrager arbejdsmarkedets parter i det forberedende arbejde. Det synes jeg er godt under denne regering, og det synes jeg er godt under socialdemokratiske regeringer, hvis der nogen sinde kom sådan nogle igen. Det er en god tradition, og den vil vi selvfølgelig videreføre, og det tror jeg også parterne på arbejdsmarkedet vil være med til.

Så tilbage til spørgsmålet om ILO. Der må jeg sige, at hr. Ole Henriksen er væsentlig bedre til at forstå og fortolke, hvad ILO-konventioner drejer sig om, end hr. Svend Aukens. Hr. Ole Henriksen har forstået, at ILO ikke er en domstol. Og det er korrekt, hvad jeg sagde under første behandling, at det er den pågældende regering, der vurderer, om man er inden for rammerne af konventionen. Det er den pågældende regering, der skal tage de nødvendige skridt til at føre en konventions bestemmelser ud i livet og rapportere til ILO om, hvilke skridt der er taget, til brug ved ILOs overvågning.

I den forbindelse påhviler det regeringen at fastlægge rækkevidden af en given konventionsforpligtelse og at fortolke de observationer, der kommer fra ILOs overvågningsorganer vedrørende konkrete spørgsmål om overholdelsen af forpligtelserne.

Der er så oven i købet etableret forskellige procedurer for så vidt angår behandling af indsigelser og klager, og her vil jeg meget gerne henlede hr. Svend Aukens opmærk-

somhed på, at der i 1950 er besluttet en speciel procedure for klager om krænkelse af fagforeningsrettigheder, som indebærer, at disse sager behandles i en under ILOs styrelsesråd nedsat komité for foreningsfrihed. Denne komité forelægger sine henstillinger for styrelsesrådet. De henstillinger, som behandlingen i ILO af indsigelser og klager fører til, påhviler det så den pågældende regering at gennemgå og at vurdere og træffe beslutning om, hvilke skridt der skal tages.

Vi har fået nogle henstillinger i marts 1986. Vi har gennemgået dem, vi har vurderet dem. Vi har efter at have vurderet sagen konkluderet, at det lovforslag, vi har fremsat, er i overensstemmelse med de henstillinger, der er kommet fra ILO, og i overensstemmelse med konventionen.

Så siger hr. Svend Aukens: ja men nu må vi så høre, om denne procedure er korrekt. Der afslører hr. Svend Aukens igen, at han ikke kender konventionen, for i henhold til konventionen er der ikke en sådan mulighed for at forespørge, om det er rigtigt. Det er der i nogle tilfælde, men netop for så vidt angår fagforeningsrettigheder, hvor der er etableret en speciel procedure, er det sådan, at det bureau, som man normalt ved andre konventioner kan spørge, meget nødtigt afgiver udtalelser på forhånd i forbindelse med sager, der behandles i henhold til fagforeningsrettighedsprocedurerne. Man anser det direkte for upassende at afgive udtalelser på dette område. Selv om det havde været en anden konvention, hvor man kan få en forhåndsudtalelse, ville bureauet i de tilfælde understrege, at det ikke har en særlig bemyndigelse til at fortolke konventionerne.

Der er altså ingen reel mulighed for at få en forhåndsudtalelse. Den danske regering må påtage sig det ansvar, der er ved at gennemføre denne lovgivning. De, der måtte klage, har muligheden, og så må vi se på de henstillinger, der på et eller andet tidspunkt kommer fra ILO. Alt andet er en udsættelsesprocedure, som ikke har noget med sagens realiteter at gøre.

Hr. Kaj Poulsen spurgte om de specielle forhold på Færøerne. Jeg har fået en kopi af den henvendelse, der er kommet fra Fællesforeningen af danske Fagforeninger på Færøerne. Jeg må sige, at som udgangspunkt mener jeg, at henvendelsen er baseret på en forkert opfattelse i pressen af, hvad lovforslaget

[Arbejdsministeren]

indeholder. Man går, så vidt jeg kan vurdere henvendelsen, ud fra, at der aldrig kan indføres dyrtidsregulering, ej heller for denne gruppe lønmodtagere på Færøerne. Det fremgår jo klart af lovforslaget, at det kan lade sig gøre.

Der er to grupper af lønmodtagere på Færøerne, der bliver berørt. Der er ca. 500 statsansatte, og der er ca. 600, som er ansat under færøske vilkår, men med en indirekte henvisning til de overenskomster, der gælder for Amtsrådsforeningen.

For de statsansattes vedkommende er det sådan, at de ved tidligere lovgivning har bevaret retten til dyrtidsregulering efter overenskomsterne både 1983-85 og 1985-87. Denne ret til dyrtidsregulering er imidlertid blevet forhandlet bort, og de har i stedet forhandlet sig til et særligt Færøtillæg.

Det er også sådan, at gruppen, der har en indirekte henvisning til Amtsrådsforeningens overenskomster, har forhandlet sig til andre kompensationer, således at begge disse grupper på Færøerne i indeværende overenskomstperiode har forhandlet sig til kompensationer for dyrtidsreguleringen; og de har den samme frie forhandlingsret og kan forhandle sig til kompensationer i den kommende overenskomst.

Jeg mener derfor ikke, at det er en korrekt opfattelse, der kommer til udtryk i brevet, og jeg er selvsagt indstillet på at sende et svar til Fællesforeningen af danske Fagforeninger på Færøerne, således at det bliver klart præciseret, at disse grupper har de rettigheder, som de udtrykker ønske om.

Formanden:

Må vi bede om mere ro, ikke mindst til højre. Må vi bede om ro også i sidegangene.

Svend Auken (S):

Jeg skal ikke forlænge diskussionen om ILO; der tages tilsyneladende meget let på det spørgsmål både fra regeringens side og fra andre partiers side her i folketinget. Det er jo, som det rigtigt er blevet sagt, ikke hovedsagen i vores diskussion.

Hovedsagen gælder spørgsmålet om dyrtidsreguleringen, og jeg ville derfor godt vende tilbage til de indenlandske konsekvenser af det lovforslag, som regeringen har fremsat, og som hr. Kaj Poulsen med rette har vist

har fået en helt utilfredsstillende behandling i folketinget.

Jeg vil gerne hæfte mig ved det, som arbejdsministeren sagde om virkningerne for arbejdsmarkedets parter indflydelse og deltagelse i udformningen af arbejdsmarkedspolitikken herhjemme.

Arbejdsministeren sagde, at han hyldede den teori, at man altid skulle indbyde arbejdsmarkedets parter, når man skulle foretage sig et eller andet på arbejdsmarkedet. Så spørger man jo sig selv: hvorfor gjorde man det så ikke i dette tilfælde? Hvorfor kom det så som et diktat uden nogen form for forhandlinger?

Det næste spørgsmål, der er grund til at stille, er: på hvilket grundlag udtaler arbejdsministeren sit håb om, at arbejdsmarkedets parter skulle medvirke i et udvalgsarbejde om en fremtidig finansieringsreform for dagpengesystemet? Så vidt jeg har forstået lønmodtagerorganisationerne, har de sagt, at denne lovgivning skal tages helt af bordet, og at de skal have et klart og tydeligt tilsagn fra arbejdsministeren om, at man ikke igen vil kludre i det, før de vil deltage i et udvalgsarbejde om denne sag.

Lønmodtagerorganisationerne og for den sags skyld også arbejdsgiverorganisationerne deltager jo ikke i udvalgsarbejdet på arbejdsmarkedets område blot for at få deres tid til at gå. De deltager, fordi de tror, de har indflydelse, og fordi de tror, de har noget at bidrage med. Den måde, ministeren har optrådt på i denne sag, denne ukloge og ubehjælpomme facon, tror jeg vil gøre det meget vanskeligt for ministeren at opnå et samarbejde på arbejdsmarkedet, som han siger han ønsker det.

Kaj Poulsen (S):

Ministeren siger, at han vil forhandle med arbejdsmarkedets parter, og så fremsætter han et lovforslag, han ikke har forhandlet. Ministeren siger, at det er fuldstændig frit, hvad man kan forhandle sig frem til, og han skriver i bemærkningerne, at dette forslag er afgørende for regeringens langsigtede økonomiske politik. Budskabet er givet: der er ingen frie forhandlinger på dette område.

Så vil jeg godt takke ministeren for svaret vedrørende problemerne på Færøerne, og jeg vil være meget taknemlig, hvis ministeren

[Kaj Poulsen]

allerede i dag kan sørge for, at vi får et bilag over i folketinget med den besvarelse, ministeren her har givet.

Vi vil naturligvis så tage kontakt med forningerne på Færøerne for at få dem sat ind i situationen og berigtige den opfattelse, der er af disse ting.

Jeg har opfattet ministerens svar på dette område som et signal fra regeringen om, at de forhandlinger, man har haft om at indføre andre reguleringsmekanismer, og hvor man har solgt dyrtidsreguleringen, som ministeren sagde, kan fortsætte. Når man har forhandlet andre ting på plads, er det ikke noget, der skal fjernes på grund af denne lovgivnings gennemførelse.

Det vil vi naturligvis have undersøgt i Fællesforeningen af danske Fagforeninger på Færøerne, så jeg håber, vi får det bilag sendt over allerede i aften, således at vi har mulighed for at arbejde med det.

Vi ønsker ikke at stoppe dette lovforslag på procedurerne, men jeg synes, at det en gang igen skal påpeges, at det er for sølle en behandling, man giver et forslag, der har så gennemgribende indflydelse på så stort et område som det danske arbejdsmarked. Jeg håber, at det er sidste gang, vi har set det.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Det er jo rart at kunne konstatere, at mine argumenter åbenbart er så stærke, at hr. Svend Auken er nødt til at omgøre dem, inden han angriber dem. Jeg sagde for så vidt angår forberedelsen af lovgivningen, at i langt de fleste tilfælde syntes jeg, det var hensigtsmæssigt. Det er altså ikke altid, og der er altså undtagelser. Der er undtagelser. Det vil der også være i fremtiden, det har der også været under socialdemokratiske regeringer, det er helt naturligt. Men nøjes med, hr. Svend Auken, at angribe det, der bliver sagt, i stedet for at gøre det, der er sagt, større og så sige: derfor skal vi punktere det! Det klæder den politiske debat, hvis man holder sig til det, der bliver sagt, og ikke noget, som man selv drømmer sig til er blevet sagt.

Det er korrekt, at for så vidt angår dagpengesystemet regner jeg ikke med, at parterne kommer tilbage til et udvalg. Det er andre lovforberedelser, jeg tænker på, men jeg har dog med glæde konstateret, at arbejdsmarke-

dets parter har sagt, at selv om de ikke vil være med i et lovforberedende udvalg, så vil de interesserede som medlemmer af landsarbejdsnævnet gå ind i en saglig vurdering af de lovforslag, som måtte komme fra regeringen.

Jeg har derfor de bedste forhåbninger om, at når vi fra regeringens side på sædvanlig vis forbereder et lovforslag og sender det til høring i landsarbejdsnævnet, så får vi parternes saglige kommentarer til det. Så selv om parterne ikke er med i selve udvalget, der forbereder lovforslaget, kan vi også på den måde inddrage dem i det lovforberedende arbejde, og det er altså stadig væk vores hensigt.

Hr. Svend Auken brugte forskellige ord om måden, dette lovforslag var blevet behandlet på, og jeg må tage det som et udtryk for hr. Svend Aukens afmagt over for, at der altså er et fast flertal her i folketinget, som ønsker på relativt kort tid at gennemføre lovforslaget. Jeg ville have været mere ked af det, og jeg ville nok kunne bebrejdes mere, hvis jeg ikke havde kunnet få gennemført det forslag, som jeg fremsatte, i folketinget, så jeg er ganske godt tilfreds med, at forslaget bliver gennemført af et sikkert flertal, som har tegnet sig lige fra første behandling.

Til hr. Kaj Poulsen skal jeg blot sige, at vi skal sørge for, at der kommer en besvarelse over vedrørende Færøerne, således at det kan indgå i arbejdet, og vi står også til rådighed for yderligere belysning af denne sag i løbet af dagen i morgen og indtil tredje behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget om en ny affattelse af § 3

forkastedes, idet 44 stemte for, 70 imod; 19 stemte hverken for eller imod.

§§ 3 og 4

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.15

Mødet udsat kl. 18.38

Mødet genoptaget kl. 19.15

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Anden behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie og medhjælperloven.

Af Ole Vagn Christensen (S) m.fl.

(Fremsat 11/3 86. Første behandling 9/4 86. Betænkning 26/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at flertallet i betænkningen til dette lovforslag har indstillet forslaget til forkastelse uden nogen som helst form for argumentation. Det synes jeg er beklageligt, men det skyldes formentlig mangel på argumenter imod de fordele, som vi i betænkningen har påpeget er forbundet med at gennemføre forslaget. Jeg skal ikke her gentage alle argumenterne fra betænkningen, men blot konstatere, at en gennemførelse af forslaget ville give landbruget bedre muligheder for at tiltrække de unge og sikre erhvervets fremtid. Dette forslag er et skridt i den rigtige retning henimod tidssvarende forhold i landbruget.

Det er også dokumenteret, at tvivlen om, hvorvidt den unge er omfattet af medhjælperloven eller ikke, giver anledning til mange sager. Nogle klares gennem forlig, mens andre ender ved domstolene.

Billedet er således klart, og argumenterne støttes af opbakning til forslaget fra organisationerne, både fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger og fra SiD, der repræsenterer parterne i sagen. I SALAs blad fra denne måned omtales de forældede forhold i forbindelse med landbrugsuddannelsen. Der er et stort behov for at få ordnet disse forhold og gjort dem tidsvarende. Som nævnt kan dette forslag medvirke hertil.

Jeg er i dag blevet bekendt med, at arbejdsministeren skulle have modtaget et brev fra SALA med denne organisations indstilling til lovforslaget og synspunkterne om dette. Jeg mener selv, at der i dette brev er nye påpegninger og nye argumenter, som fortjener at blive hørt, inden folketinget tager endelig stilling ved tredje behandling.

På denne baggrund skal jeg anmode om, at den omtalte redegørelse fra arbejdsgiverne tilgår folketinget, så den kan indgå i dets arbejde, og at vi kan få lejlighed til at gøre os bekendt med SALAs synspunkter. Derved får flertallet endnu en chance for at indtage en positiv holdning til dette lovforslag, som indebærer et skridt i den rigtige retning for landbruget.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

SALAs synspunkter er jo velkendte for folketinget, idet de forelå allerede i forbindelse med behandlingen af et tilsvarende lovforslag sidste år, men det er korrekt, at der er kommet et nyt brev fra SALA, og jeg skal meget gerne sørge for, at det allerede i aften bliver oversendt til folketinget, således at man har god tid til at studere det inden tredje behandling.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg er fuldt tilfreds med arbejdsministerens tilsagn om, at vi får det oversendt. Det, jeg gjorde opmærksom på, var, at SALA er kommet med nye synspunkter og nye argumenter – det modsagde arbejdsministeren heller ikke – og det er det, der gør, at jeg